

Fővárosi Ítéltábla

20.Gf.40.118/2022/8-II.

A Fővárosi Ítéltábla a Czingula Ügyvédi Iroda (jogi képviselő címe; ügyintéző: dr. Czingula Katalin ügyvéd) által képviselt felperes neve (felperes címe.) felperesnek – a Szabó Ügyvédi Iroda (jogi képviselő címe; ügyintéző: dr. Szabó Tamás ügyvéd) által képviselt alperes neve (cím1) alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása és jogkövetkezményei iránt indított perében a Budapest Környéki Törvényszék 2021. szeptember 6-án kelt 17.P.20.141/2019/55. számú ítélete ellen a felperes 57. és 59. számon benyújtott fellebbezése folytán indult másodfokú eljárásban meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 (tizenöt) napon belül fizessen meg az alperesnek 30.000 (harmincezer) forint + áfa ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget.

A le nem rótt 942.606 (kilencszáznegyvenkétezer-hatszázhat) forint fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] A felperes végleges keresetében az alperessel kötött kölcsönszerződés érvénytelenségének megállapítását elsődlegesen arra hivatkozással kérte, hogy a szerződésbe foglalt és a külön íven szövegezett árfolyamkockázati tájékoztatás nem volt megfelelő, ezért az árfolyamkockázatot a fogyasztóra telepítő VIII.6. pont tisztességtelen a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: r.Ptk.) 209. § (1), (4) bekezdése és 209/A. § (2) bekezdése alapján.

[2] Ennek alaptalansága esetére eshetőlegesen a kölcsönszerződés II.a) pontjának 1., 2., 12. soraiban és II.b) pontjának 1., 2., 9. soraiban a CHF-ben kikötött kölcsönösszeg és törlesztőrészlet, valamint a deviza átváltási árfolyam meghatározását rögzítő feltételek tisztességtelenségének, és ebből eredően a kölcsönszerződés teljes érvénytelenségének megállapítását kérte az r.Ptk. 209. § (1) és (4) bekezdésére hivatkozással. Sérelmezte, hogy nem voltak ismertek a folyósításkor és a törlesztőrészletek kiszámításakor irányadó árfolyamok a napi több árfolyam alkalmazása miatt. Állította, hogy a kölcsönösszeg meghatározása sem felelt meg a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: r.Hpt.) 210. § (2) bekezdésében foglaltaknak. A teljes érvénytelenség esetére elsődlegesen az eredeti állapot helyreállítását és az alperes 11.482.579 forintban marasztalását, másodlagosan a 2014. évi XL. törvény (a továbbiakban: DH2 törvény) 37. § (1) bekezdésére figyelemmel a szerződés határozathozatalig terjedő időre történő hatályossá nyilvánításával 11.782.579 forint és 2019. augusztus 16-tól az r.Ptk. 301. § (1) bekezdése szerint számított késedelmi kamata megfizetését kérte. Nem ellenezte a szerződés érvényessé nyilvánítását sem.

[3] Arra az esetre, ha a bíróság nem állapítaná meg a szerződés teljes érvénytelenségét, harmadlagosan a kezelési költség, valamint a kölcsönszerződés II.a) pontjának 10. és 13. soraiban rögzített hitelbírálati díj, valamint a kölcsönszerződés IV.2.d) és VIII.9., IX.1. és IX. 2. pontjai tisztességtelenségének a megállapítását kérte az r.Ptk. 209. § (1) és (4) bekezdése, valamint a 18/1999. (II. 5.) Kormányrendelet 1. § (1) bekezdés a), d), i) és j) pontjai, és az EUB C-449/13. számú határozatában foglaltak alapján.

[4] Az árfolyamkockázat adósra hárításával kapcsolatos szerződési feltételek tisztességtelensége körében arra hivatkozott, hogy a kölcsönszerződés VIII.6. pontjában, valamint a külön íven szövegezett tájékoztatóban rögzített kockázatfeltárás sem a hazai, sem az uniós jogértelmezési gyakorlatnak nem felel meg. Az alperes az r.Ptk. 205. § (1) és (2) bekezdéseit, az r.Hpt. 203. § (6), (7) bekezdéseit, a Kúria 2/2014. PJE határozat rendelkezéseit és a 93/13/EGK irányelv 4. cikk (2) bekezdését betartva akkor járt volna el helyesen, ha olyan tartalmú tájékoztatást ad, amely alapján a felperes a szerződéskötéskor ismert adatokat figyelembe véve felismerhette volna, hogy a forintban kifejezett tartozása és ezzel összefüggésben a teljesítési kötelezettsége jelentősen emelkedni fog, és a deviza alapú elszámolásra felhívta volna a figyelmét. Az alperestől kapott tájékoztatás azonban nem felelt meg az EUB joggyakorlatának (EUB C-51/17., C-227/18., C-26/13., C-96/14., C-186/16.).

[5] A kezelési költség és a hitelbírálati díj vonatkozásában kifogásolta, hogy a felperes többlétszolgáltatás nélkül fizeti meg az alperes részére ezeket a díjakat. Egyébként is a százalékos mértékben és devizában történő meghatározás egyensúlytalanságot eredményez a felperes hátrányára. A ténytanúsítvány (VIII.9. pont) kapcsán utalt arra, hogy a kikötések korlátozzák az igényérvényesítési lehetőségét, megbontva ezzel a felek közötti egyensúlyt.

[6] Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását indítványozta. Álláspontja szerint az árfolyamváltozásból eredő kockázatról adott tájékoztatás megfelelt a hazai és az uniós követelményeknek (EUB C-26/13., C-186/16., C-51/17. és a C-609/19.), az r.Hpt. 203. § (6) és (7) bekezdésének és a Kúria 6/2013. és 2/2014. PJE határozataiban foglaltaknak.

[7] A kölcsönszerződés V.8. pontja alapján a felperes a deviza alapú kölcsönt forint alapúra változtathatta, mellyel az árfolyamkockázatot kiiktathatta. Utalt arra, hogy a kölcsönszerződés pontosan meghatározza CHF összegben a kölcsön és a havi törlesztőrészlet összegét. Vitatta, hogy naponta több árfolyamot jegyzett volna. A szerződéskötést megelőzően a jogszabályi előírások szerint végezte el a hitelképességi vizsgálatot, melynek ellenszolgáltatása a hitelbírálati díj. A kezelési költség és annak %-os mértékű rögzítése sem minősülhet tisztességtelennek, azt a második kamatperiódust követően a felek által meghatározott mértékben kellett fizetnie a felperesnek. Utalt arra, hogy a kezelési költség a főszolgáltatást megállapító, illetve a szolgáltatás és ellenszolgáltatás arányát meghatározó szerződési feltétel, melynek tisztességtelensége nem vizsgálható.

[8] Érvelése szerint a tartozás közjegyzői okiratba foglalása nem eredményez egyensúlytalanságot és a bizonyítási terhet sem fordítja meg. Téves az a felperesi álláspont is, hogy a végrehajtási záradék kiállítása során azösszezszerűség rögzül, mivel erre a Vht. 23/C. § (1) bekezdése alapján kerül sor. A szerződés VIII.9. pontja a Kúria 1/2018. számú gazdasági elvi határozatában foglaltak szerint nem tisztességtelen. A IX.1. és IX.2. pontokban foglalt kikötések (Kondíciós lista és Üzletszabályzat elfogadása) tisztességtelensége körében utalt arra, hogy az r.Ptk. 205/B. § (1) bekezdése alapján az általános szerződési feltételek a szerződés részévé váltak, melyhez nem szükséges azok felperes általi aláírása, csupán annak megismerhetőségét kellett biztosítani, amelynek az alperes a kölcsönszerződés aláírása előtt már eleget tett.

[9] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította és kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 254.000 forint perköltséget. Megállapította, hogy a felperes költségmentessége folytán feljegyzett 659.970 forint eljárási illetéket az állam viseli.

[10] Ítéletének indokolásában tényként állapította meg, hogy a felperes 2008. május 16-án az alperesnél hiteligénylési kérelmet nyújtott be 11.900.000 forint kölcsön nyújtására, 420 hónap futamidőre, svájci frank nyilvántartási nemben, forint folyósítással és törlesztési nemmél meghatározva. Ennek alapján a felperes mint adós az alperessel mint hitelezővel 2008. augusztus 21-én jövedelemigazolások lakásvásárlási kölcsönszerződést kötött 11.900.000 forint CHF-ben nyilvántartott kölcsön nyújtására, 414 hónap futamidőre, a szerződésben rögzített ingatlan megvásárlása céljából.

[11] A szerződés II.a) pontja a kölcsön kondíciói között rögzítette, hogy a kölcsön összege 83.596,77 CHF [II.a) pont 1. sor], a deviza átváltás árfolyama 142,35 forint/CHF

[II.a) pont 2. sor], a hitelbírálati díj összege 1.756,23 CHF, mely 146,53 CHF/forint deviza átváltási árfolyam mellett [II.a) pont 12. sor] 250.000 forintnak felel meg.

[12] A szerződés II.b) pontja értelmében a havi törlesztőrészlet összege 423,63 CHF [II.b) pont 1. sor], a deviza átváltás árfolyama 146,53 forint/CHF [II.b) pont 2. sor], melynek alapján a havi törlesztőrészlet összege 62.075 forint. A havi kezelési költség összege 0 CHF, a hitelfedezeti védelmi díj pedig 4.760 forint. A havi törlesztőrészlet és kezelési költség konverziós díjának összege 621 forint, míg a havi törlesztőrészlet és kezelési költség együttes összege 423,63 CHF [II.b) pont 9. sor], melynek eredményeként a havonta fizetendő teljes összeg 67.456 forint. A szerződéskötés időpontjában a kölcsön kamatlába évi 4,99%, a törlesztési konverziós díj mértéke 1%, míg a THM mértéke évi 7,25%.

[13] A szerződés III.1. és 2. pontja értelmében a felperes hat hónapos kamatperiódussal, annuitásos kamatszámítással volt köteles a kölcsönt visszafizetni. A szerződés III.3 pont alapján a bank a kölcsön összege után egyszeri hitelbírálati díjat és fedezetellenőrzési díjat számít fel, továbbá a III.4. pont szerint az adós a kölcsön futamideje alatt havonta köteles a folyósított kölcsönből minden második kamatperiódus lejártakor fennálló tőketartozás után a bank részére kezelési költséget fizetni, melynek mértékét a bank jogosult egyoldalúan módosítani.

[14] A szerződés IV.2.d) pontjában az adós vállalta, hogy saját költségén közjegyzői okiratba foglalt egyoldalú kötelezettségvállaló nyilatkozatot tesz. A kölcsönszerződés V.4. pontja és V.5. pontja értelmében a bank a havi törlesztőrészlet összegéről a fennálló tőketartozás terhére vagy javára történő törlesztőrészlet-különbözet elszámolásáról a felperest értesítő levélben tájékoztatja.

[15] A szerződés VIII.6. pontja „Kockázatfeltáró nyilatkozat” megnevezéssel rögzítette az adós azon kijelentését, hogy a kölcsönszerződéssel kapcsolatos tájékoztatást a szükséges és elégséges mértékben a banktól megkapta, tisztában van az ügylet esetleges kockázataival, így különösen azzal, hogy az adott deviza magyar forinttal szembeni árfolyam alakulása a kölcsön forintban történő visszafizetésének terheit egyaránt növelheti és csökkentheti. Adós az esetleges árfolyamvesztéséget is figyelembe véve képes a fizetési kötelezettségeinek maradéktalan és pontos teljesítésére. Adós elfogadja, hogy a fentiek tekintetében bankkal szemben sem most, sem a jövőben semmiféle igény támasztására nem jogosult.

[16] A VIII.9. pont szerint a bank által nyújtott kölcsön és járulékai mindenkori összegének megállapítása szempontjából a bank üzleti könyvei az irányadók, kivéve, ha azok bizonyíthatóan tévesek. A szerződés IX.1. és IX.2. pontja tartalmazza, hogy a kölcsönszerződés mellékletét képezi a bank Kondíciós Listája, valamint a bank Lakossági Üzletszabályzata és Általános Üzleti Feltételei, melynek átvételét, áttanulmányozását és az abban foglaltak kötelezőnek elismerését a felperes aláírásával elismerte.

[17] A kölcsönszerződés megkötésének napján a felperes aláírta a „Tájékoztató a alperes neve deviza alapú lakossági hiteleinek árfolyam- és egyéb kockázatairól” (továbbiakban: tájékoztató) elnevezésű okiratot. Ebben az alperes az alábbiakról tájékoztatta a felperest: „Amennyiben Önnek forintban képződik a jövedelme, akkor a devizában fennálló tartozásának törlesztéséhez a forint jövedelméből kell gondoskodnia. Ez azt jelenti, hogy a devizakölcsön törlesztéséhez/visszafizetéséhez forintot kell a kölcsön deviza nemére átváltani (konvertálnia). A devizában meghatározott törlesztés forintban kifejezett összegét az aktuális forint/deviza átváltási árfolyam mértéke határozza meg. Az árfolyam a devizapiaci körülmények változása miatt szinte állandóan változik: hol kisebb, hol nagyobb mértékben; egy deviza egységért hol több, hol kevesebb forintot kell fizetni. Ezért az Ön Bankkal szemben devizában fennálló tartozásának, illetve a devizában meghatározott törlesztésének forintra átszámolt összege az árfolyam változásával együtt módosul. Ez az árfolyamváltozás az Ön számára kockázatot jelent (hiszen ezeket az ingadozásokat nem lehet előre kiszámítani), ezt a kockázatot nevezik árfolyamkockázatnak.

Deviza alapú kölcsön felvétele esetén az árfolyamkockázatot Ön viseli.

Az Ön által deviza alapon, de forintban igényelt kölcsönt a Bank az aktuális árfolyamon számítja át devizára. Deviza alapú kölcsön esetén Ön devizában fog tartozni a Bank felé. A folyósításra kerülő deviza összegét jelzálogkölcsön esetén a szerződéskötéskor, személyi kölcsön esetén pedig a folyósításkor érvényes deviza átváltási árfolyamon határozza meg a Bank. Így a folyósításra kerülő devizaösszeg annál kevesebb lesz, minél több forintot ér egy devizaegység a szerződéskötéskor, illetve a folyósításkor (a forint gyenge az adott devizához képest).

Visszafizetéskor éppen fordítva jár jobban: a devizában meghatározott törlesztőrészt akkor tudja legolcsóbban átváltani forintról a kölcsön devizanemére, ha egy devizaegységért minél kevesebb forintot kell kiadni (a forint erős az adott devizához képest).

Devizakölcsön igénylésekor ajánlatos figyelembe venni azt is, hogy a forint és a kölcsön devizaneme közötti kamatkülönbözet csak a kamatperiódus ideje alatt fix. A futamidő alatt mind a forint-, mind a devizakamatok változhatnak, és előfordulhat, hogy a jelenlegi forint-deviza kamatszint közötti különbség mérséklődik. A devizakamatok emelkedése és a forintkamatok csökkenése vagy változatlansága esetén a deviza alapú kölcsön veszíthet vonzerejéből a forint alapú kölcsönrel szemben.

Amennyiben Ön a alperes nevenél felvett deviza alapú lakossági kölcsönét forintban fizeti vissza (a szerződésben a havi törlesztőrészlet forintban került meghatározásra), akkor az árfolyam változása a forintban meghatározott havi fizetési kötelezettségét a 6 hónapos kamatperiódus alatt nem befolyásolja. A kamatperiódus ideje alatt Önnek változatlan forintösszeget kell törlesztenie, az árfolyamváltozás elszámolása a havi esedékességkor a fennálló tőketartozás terhére fog megtörténni. Az árfolyamkockázatot így Ön nem a havi törlesztőrészlet azonnali megváltozása által viseli, hanem a fennálló tőketartozása csökken kisebb vagy nagyobb mértékben ahhoz képest, hogy a havi esedékességkor érvényes árfolyam a törlesztőrészlet forintban történő fixálásakor érvényes árfolyamhoz képest milyen irányban és mértékben változik. A kamatperiódus induló napján a Bank a fennálló tőketartozás (amely az árfolyamváltozások miatti havi elszámolásokkal növelt, illetve csökkentett), a hátralévő futamidő, az aktuális kondíciók és a deviza eladási árfolyam alapján meghatározza a kamatperiódus ideje alatt forintban fizetendő törlesztőrészlet összegét. A kamatperiódus letelte után a törlesztőrészlet változhat, a hiteldíj, illetve a devizaárfolyam változása miatt.”

[18] A tájékoztató tartalmazott továbbá egy táblázatot, amely az egyes kölcsöntípusok esetén meghatározott kölcsönösszeg vonatkozásában tartalmazta mind a forint alapú, mind a CHF alapú, mind az EUR alapú kölcsönre vonatkozó havi törlesztőrészleteket, illetve a CHF alapú és EUR alapú kölcsönök esetében meghatározza a forint kamatokkal számolt havi törlesztés eléréséhez szükséges árfolyamot. A tájékoztatóban egy grafikon is volt az árfolyamokkal kapcsolatban, melyben az euró illetve svájci frank forinttal szembeni árfolyamát követhették nyomon, figyelmeztetve, hogy a múltbeli adatokból a jövőre vonatkoztatva nem vonhatóak le következtetések. A grafikonon jelzett időszak alatt a forint svájci frankkal szembeni árfolyama 145,55 és 169,29 közötti sávban, míg a forint euróval szembeni árfolyama 235,88 és 266,01 közötti sávban mozgott. Felhívta a figyelmet arra is, hogy a alperes neve rendszeresen készít devizaelemzéseket az euróról és svájci frankról, valamint ezek az elemzések a bankfiókokban, illetve az internetes Portálon (www.alperes.neve.hu) elérhetőek.

[19] A szerződés megkötésével egyidejűleg a felperes mint adós és zálogkötelezett önálló zálogjogot alapító szerződést is kötött az alperessel, valamint egyoldalú kötelezettségvállaló, tartozáselismerő nyilatkozatot tett közjegyző előtt.

[20] Az alperes a szerződéskötés napján egy összegben folyósította a kölcsönt 250.000 forint hitelbírálati díj egyidejű megfizetése mellett.

[21] A kölcsönszerződést a felek 2009. március 18-án, majd 2012. június 1-jén fizetési könnyítés érdekében módosították. A felek között az ellenőrzött pénzügyi elszámolás megtörtént. A felperes a kölcsönt jelenleg is fizeti.

[22] Az elsőfokú bíróság ítéletének jogi indokolásában az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatás tisztességtelenségével kapcsolatban kifejtette, hogy a Kúria több határozatában is rámutatott arra, hogy nem lehetséges egy olyan szerződési feltétel tisztességtelenségének a vizsgálata, amely a felek jogai és kötelezettségei tekintetében nem tartalmaz rendelkezést. A tájékoztatás pusztán deklaratív, nem szól kötelezettségvállalásról, és nem is az árfolyamkockázatot a felperesre telepítő szerződéses pont. Az árfolyamkockázat adós általi viselése ugyanis magából a szerződéses konstrukcióból fakad.

[23] Az alperes a külön íven szövegezett okiratba foglalt tájékoztatóval adott az árfolyamkockázatról tájékoztatást, melynek megfelelőségét az elsőfokú bíróság az irányadó jogszabályi rendelkezések (r.Ptk. 209. § (1), (2) bekezdése, r.Ptk. 209/A. § (2) bekezdése, r.Hpt. 203. § (6), (7) bekezdése, r.Ptk. 209. § (4), (5) bekezdése), a Kúria jogegységi határozatai (6/2013. PJE és 2/2014. PJE határozat), valamint a 93/13/EGK irányelvet értelmező EUB döntések (C-26/13., C-96/14., C-227/18., C-415/11., C-51/17.) mentén vizsgálta, figyelembe véve a vonatkozó joggyakorlatot is (BH2020. 152).

[24] Arra a következtetésre jutott, hogy kölcsönszerződés VIII.6. pontjában és a tájékoztatóban írtak alapján a felperes kellő információval rendelkezett arról, hogy az árfolyamváltozás a kölcsön forintban történő visszafizetésének terheit egyaránt növelheti és csökkentheti. A tájékoztatásból kitűnik, hogy az árfolyamváltozás következményeit a felperes viseli, ezért a forint árfolyamának esetleges gyengülése gazdaságilag nehéz helyzetbe hozhatja őt. Abból, hogy az ingadozásokat nem lehet előre kiszámítani, következik, hogy annak iránya és mértéke nem állapítható meg. Az EUB döntések sem követelik meg (C-186/16., C-126/17.), hogy az alperes az árfolyamváltozás lehetséges indokairól, az arra ható közgazdasági mechanizmusokról is tájékoztatást adjon. Ugyanis a pénzügyi intézménynek kifejezetten az adott feltétel által szabályozott mechanizmus működését, és annak a fogyasztó gazdasági kötelezettségeire vonatkozó hatását kell bemutatnia (C-186/16. 45. pont).

[25] Akkor tesz eleget az alperes az információs hátrányban lévő fogyasztó felé fennálló tájékoztatási kötelezettségének, ha arról informálja, hogy a deviza alapú konstrukciójú szerződések esetén árfolyamkockázat merül fel, amelyet teljes egészében a fogyasztó visel, és a forint/devizaárfolyam kedvezőtlen változása a törlesztőrészeket megnövelheti. Nem kell külön figyelemfelhívás, hogy fennáll-e a veszélye a nemzeti fizetőeszköz súlyos leértékelődésének.

[26] Nem kell kitérni arra, hogy a bank mennyiben menedzseli a kockázatot, sem a makrogazdasági, fundamentális tényeken alapuló kockázatelemzésre az árfolyamtrendről, az árfolyamrész változásának mechanizmusáról, a kamatparitásról, a kamatlábakra gyakorolt pénzpiaci körülményekről, vagy a monetáris politikáról. Ezeket sem jogszabály, sem az EUB gyakorlata, sem a jogegységi határozatok nem írják elő, és nem következnek a felperes által hivatkozott C-186/16. számú ítélet 3. pontjából, valamint az indokolása 52-58. pontjaiban foglaltakból sem. A világos és érthető megfogalmazás követelménye arra kötelezi a pénzügyi intézményt, hogy elegendő tájékoztatást nyújtson a kölcsönvevő számára ahhoz, hogy tájékozott és megalapozott döntéseket hozhassanak.

[27] A perbeli tájékoztatásból a fogyasztónak világosan meg kellett értenie, hogy egy számára kedvezőtlen árfolyamváltozás gazdasági következménye az, hogy nő a hitelszerződésből eredő fizetési kötelezettsége, emelkedik a törlesztőrészlet és a tőketartozás forintban kifejezett összege is.

[28] A tájékoztatás az időközben meghozott C-609/19. számú ítéletben kifejtetteknek is megfelelt. Az EBH2012. G.4. számon közzétett elvi határozat szerint a pénzügyi intézménynek nem kellett arról nyilatkoznia, hogy a hosszabb távra kötött szerződés ideje alatt mi lehet az árfolyamváltozás felső határa. Ilyen tartalmú kötelezettséget egyébként sem lehetne teljesíteni. Az alperes a megfelelő tájékoztatást az okiratokkal, a kölcsönszerződésben rögzített tájékoztatással, és egy több oldal terjedelmű, részletes, példákkal is alátámasztott, az árfolyamkockázat hatásairól szóló külön íven szövegezett tájékoztatóval megfelelően bizonyította.

[29] A külön íven szövegezett tájékoztatóban egyértelműen jelezte azt a veszélyt, hogy a kedvezőtlen irányú árfolyamváltozás az adóst terheli. Rögzítette azt is, hogy mi minősül árfolyamkockázatnak és azt is, hogy a deviza alapú kölcsön felvétele esetén az adós viseli az árfolyamkockázatot és vállalja ennek következményeit. Ebből teljesen egyértelmű, hogy a kockázatot teljes mértékben az adós viseli.

[30] A kölcsönszerződés megfelelően részletezte a törlesztési mechanizmust. Az alperes tájékoztatta a felperest az árfolyam folyamatos változásáról, amely kockázatot hordoz magában. A kockázat azt a veszélyt jelenti, hogy a forint leértékelődése a törlesztőrészek emelkedésével jár együtt. A tájékoztató kitért arra is, hogy a devizában rögzített tartozás és a törlesztőrészek forintra átszámolt összege az árfolyamváltozással együtt módosul, az árfolyamváltozás kapcsán azt a figyelmeztetést is tartalmazta, hogy az árfolyamváltozás ingadozásait előre nem lehet kiszámítani. A tájékoztatóból a kellően körültekintő, átlagos fogyasztó egyértelműen következtethetett annak valós kockázatára.

[31] Bár az árfolyamkockázat bemutatásához nem volt elengedhetetlenül szükséges számítások, példák, konkrét adatok közlése, az alperes ennek ellenére példákon keresztül mutatta be az árfolyamkockázatot. Jelezte, hogy a múltban történt csekély mértékű árfolyamingadozásából nem lehet következtetni a szerződéskötést követő időszakra, különösen a 414 havi futamidőre figyelemmel. Ebből a felperes nem gondolhatta alappal, hogy az árfolyam rá nézve kedvezőtlen változása a több mint 3 évtizednyi futamidő alatt nem következhet be.

[32] Az elsőfokú bíróság rámutatott arra, hogy a kockázatfeltáró nyilatkozat megértése nem igényelt különös felkészültséget, az egyértelmű és világos volt. Amennyiben azt a felperes elolvasta, kellő információhoz jutott a szerződésben rejlő kockázatokról, és ennek alapján megfontoltan dönthetett a szerződéskötésről. Az alperesnek a szerződéskötéskor nem kellett vizsgálnia a teljes futamidőre kiterjedően a fogyasztó teljesítőképességét, ez sem az EUB döntésekből, sem az r.Hpt.-ből nem következik.

[33] A bizonyítékok értékelése során az elsőfokú bíróság figyelemmel volt a felperes személyes meghallgatása során tett nyilatkozatára is, aki elmondta, hogy a svájci frank alapú konstrukciót biztonságosnak ítélte, és elismerte, hogy a szerződést és a külön íven szövegezett kockázatfeltáró nyilatkozatot elolvasta, azok tartalmával tisztában volt. Nem állította, hogy az írásbelitől eltérő tartalmú szóbeli tájékoztatást kapott, hanem arra hivatkozott, hogy az ügyintéző egy grafikonnal szemléltette a perbeli kölcsön lehetséges árfolyamkockázatát egy éves időtartamra visszamenőleg, és arról biztosította, hogy a törlesztőrészlet összege minimálisan fog változni, az árfolyam-ingadozás kis mértékű lesz.

[34] Az elsőfokú bíróság értékelte azt is, hogy az eljáró tanú tanú a 10 éves időtávlatra figyelemmel az ügyletre konkrétan nem tudott nyilatkozni, de általánosságban elmondta a szerződéskötés során tanúsított protokollt és azt, hogy milyen szóbeli tájékoztatást adott, melynek során nem közölt az árfolyamváltozással kapcsolatos felső határt. A felperes nyilatkozatával szemben a tanúnak tisztában kellett lennie a deviza alapú kölcsönszerződés kockázataival, éppen abból, hogy ilyen szerződéssel maga is rendelkezett.

[35] Az elsőfokú bíróság ugyanakkor tanú1 és tanú2 vallomásait figyelmen kívül hagyta, mivel ők nem vettek részt az ügyletkötésben, és a szerződéskötéskor sem voltak jelen, így az elhangzott tájékoztatás tartalmára nem tudtak nyilatkozni.

[36] A felperes keresetének a kölcsönszerződés II.a) pontjának 1., 2., 12. soraiban és a II.b) pontjának 1., 2. és 9. soraiban kikötött CHF kölcsönösszeg és törlesztőrészlet, valamint a deviza átváltási árfolyam meghatározása tisztességtelenségének megállapítására irányuló keresetével kapcsolatban az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy a kölcsönösszeg tisztességtelensége fogalmilag kizárt az r.Ptk. 209. § (4) bekezdéséből és az Irányelv 4. cikk (2) bekezdéséből következően, mivel ezek minden esetben a kölcsönfelvevők egyedi igényeihez, a hitelképességükhöz igazított egyedileg megtárgyalt kikötések.

[37] A szerződés a kölcsön összegét mind devizában, mind forintban meghatározza, mely megfelel az 1/2016. PJE határozat 1. pontjában írtaknak. Tartalmazza a deviza átváltási árfolyamot és a havi törlesztőrészletet is. A szerződés II.a) pontja rögzíti a törlesztőrészletek számát, összegét, a törlesztési időpontokat, az V.2. pont az esedékességi időpontot, az V.4. pont pedig a kiszámítás módját. A II.b) pont a havi törlesztőrészlet összegét is rögzíti, az átváltási árfolyam meghatározásával. Napi több árfolyam esetén a későbbi árfolyam a korábbi helyébe lép, ezért az elszámolásnál a napi utolsó árfolyamot kell figyelembe venni. Az árfolyam esetleges téves meghatározása egyébként sem érintené a szerződés érvényességét.

[38] A kölcsönszerződés bank általi módosítási jogosultságával kapcsolatban az elsőfokú bíróság rámutatott arra, hogy a kölcsönszerződés V.8. pontja a felperesnek lehetőséget adott a forintra történő átváltás kezdeményezésére. Mindezek alapján a keresetben megjelölt II.a) pont 1., 2., 12. soraiban és II.b) pont 1., 2. 9. soraiban foglalt kikötések tisztességtelensége nem volt megállapítható.

[39] A részleges érvénytelenségi okok körében a kezelési költség tisztességtelenségének vizsgálatát az alperesi hivatkozással szemben nem találta mellőzhetőnek. A C-415/11. és C-621/17. számú ügyben hozott ítéletek figyelembevételével mellett is azt állapította meg, hogy az alperes jogosult volt az ügyleti kamaton túl egyéb díjat is felszámítani a kölcsönszerződésből eredő kötelezettségét meghaladó további szolgáltatások nyújtása ellenében. A kölcsön folyósításával és kezelésével szükségszerűen merülnek fel banki adminisztrációs költségek - mint az r.Hpt. 2. számú melléklet I.10.3. alpontja szerinti pénzügyi szolgáltatási tevékenység-, amik az I.10.2.a) pont alapján kiköthetők voltak. Az

EUB C-621/17. számú ítéletben foglaltak figyelembe vétele mellett is a kezelési költség számításáról, esedékességéről, pontos mértékéről, devizaneméről átlátható tájékoztatást kapott a fogyasztó a kölcsönszerződés III.4. pontjában.

[40] Az is megállapítható volt, hogy az alperes ugyanazon tevékenységért kétszeresen nem érvényesített díjat. A kezelési költség a már folyósított hitel futamideje alatt felmerülő banki adminisztrációért időszakosan visszatérő jelleggel, jellemzően a törlesztőrészletbe építetten fizetendő, a tőketartozásra százalékosan vetített ellenszolgáltatás. A kölcsön CHF-ben való meghatározását jogszabály lehetővé tette, a százalékos mértékben meghatározott költség esetén semmi sem indokolta, hogy az eltérő devizanemben kerüljön rögzítésre. Ebben a körben nincsen jelentősége annak, hogy az alperesi pénzügyi intézmény kiadásai milyen pénznemben keletkeznek. A kezelési költség százalékos mértéke és vetítési alapja a konkrét esetben világosan és egyértelműen meghatározott, mértékét tekintve sem volt túlzó, ezért annak tisztességtelenségét az elsőfokú bíróság nem találta megállapíthatónak.

[41] A hitelbírálati díj tisztességtelenségét is vizsgálhatónak tartotta, és a C-621/17. számú ítéletben foglaltakra is figyelemmel megállapította, hogy a díj a hitelezési szolgáltatással együtt járó költségek fedezetéül szolgál, mely a szerződésben összegszerűen került meghatározásra. Annak tisztességtelensége nem volt megállapítható.

[42] Az elsőfokú bíróság a közjegyzői tartozáselismerő nyilatkozatra vonatkozó szerződési feltétel, valamint a bank üzleti könyveiben meghatározott összegű tartozás irányadónak elfogadására vonatkozó feltétel tisztességtelenségét sem találta megállapíthatónak.

[43] A szerződés IX.1.-2. pontjaiban foglalt kikötésekkel összefüggésben kifejtette, hogy az r.Ptk. 205/B. § (1) bekezdéséből és a 205/A. § (1) bekezdéséből következően az általános szerződési feltétel, így az LÜSZ, ÁÜF és a Kondíciós Lista akkor válnak a szerződés részévé, ha alkalmazója lehetővé tette, hogy a másik fél azok tartalmát megismerje, és azt a másik fél kifejezetten vagy ráutaló magatartással elfogadta. Ebből következően nem szükséges a szerződés részévé válásához, hogy azt a felek egyedileg megtárgyalják vagy aláírják. Az egyedi megtárgyalás következménye pedig az, hogy a feltétel a továbbiakban nem minősül ÁSZF-nek. Az ÁSZF a felek általi külön aláírás nélkül is a szerződés részévé válik, ha bizonyított, hogy az ÁSZF megismerhető volt. A szerződés támadott pontjai tartalmazzák az ÁSZF-ek megismerésére és elfogadására vonatkozó nyilatkozatot. Jogszabály nem zárta ki, hogy a felperesnek az általános szerződési feltételek elfogadására vonatkozó egyoldalú nyilatkozata a szerződésbe foglalt legyen. Mindezekre figyelemmel a felperes által támadott kikötések tisztességtelenségének megállapíthatósága hiányában az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította.

[44] Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, melyben – utólagos pontosítása szerint – annak keresete szerinti megváltoztatását kérte. Az alperesnek megítélt

perköltség mérséklését is indítványozta 100.000 forint + áfa összegre, arányos és méltányos szempontokra hivatkozással. Álláspontja szerint az elsőfokú döntés a vonatkozó anyagi és eljárásjogi szabályoknak nem felel meg, az indokolása pedig nélkülözi a meggyőző erőt, az elvárt logikai levezetést. A tényállást csak a bizonyítékok egy részének értékelésével állapította meg, és lényeges körülményeket mellőzött döntése meghozatalakor.

[45] Az árfolyamkockázati tájékoztatással összefüggésben állította, hogy a feltételek nem felelnek meg a világos és érthető megfogalmazás követelményének. Az elsőfokú bíróság vizsgálódása során nem a teljes szempontrendszerrel vette figyelembe, ugyanis hiányzik az adósra háruló, a gazdasági következményekre irányuló kielégítő és teljes körű tájékoztatás. A pénzügyintézetnek az árfolyamváltozás irányára, mértékére, a kockázat reális voltára és valószínűségére is tájékoztatást kell adnia, mivel álláspontja szerint a jövőbeni árfolyamok prognosztizálhatók. Ezt támasztja alá, hogy az alperes is rendszeresen készít deviza elemzéseket az euróról és a svájci frankról, így az EBH2021. G.4. elvi határozat megállapításai tévesek.

[46] A kölcsönszerződés VIII.6. pontjának tartalmi vizsgálata során is téves következtetésre jutott az elsőfokú bíróság, mivel az abban foglalt tájékoztatás nem tér ki a kölcsönvevő lakóhelye szerinti tagállam fizetőeszköze súlyos leértékelődésének és a külföldi kamatlábak emelkedésének a törlesztőrészekre gyakorolt hatására, valamint azon mechanizmus konkrét működésére, amelyből az árfolyamkockázat változásának korlátlansága kitűnik. A szerződéses rendelkezés csak arról szól, hogy a havi részlet fizetésével a forint gyengülése esetén keletkező különbözet a tőketartozást növeli.

[47] Az elsőfokú bíróság tévesen következtetett az árfolyam hol kisebb, hol nagyobb mértékű változásáról szóló tájékoztatásból a korlátlan árfolyamváltozásra. A grafikonos ábrázolásban megadott sávból ezzel szemben a kockázat korlátos volta vezethető le. Abból pedig, hogy az ingadozás előre nem számolható ki, sem következik a korlátlan változás lehetősége. Az eltérő felperesi és alperesi értelmezéséből is az következik, hogy a feltétel nem világos és nem érthető. A felperesi okfejtés helyességét támasztja alá tanúvallomása is, aki szintén nem látta az árfolyamkockázat valós veszélyét, és nem látta, hogy a jövőben a változás jelentős lenne annak ellenére, hogy folyamatos oktatáson vett részt.

[48] Sérelmezte a felperes, hogy az elsőfokú bíróság nem tulajdonított jelentőséget annak, hogy a kölcsönszerződés és a tájékoztató aláírása egy napon történt, így nem igazolt, hogy kellő idő állt rendelkezésre a felperesnek annak megértésére.

[49] A kezelési költség és a hitelbírálati díjjal kapcsolatos ítéleti döntést is vitatta a felperes a Fővárosi Ítéltábla Pf.20.067/2021/11. számú ítéletére hivatkozással. A feltételek világosságának és érthetőségének megalapozottságához nem elegendő, hogy a fizetett díjért teljesített szolgáltatást a bank felsorolja. Egyébként sem indokolt, hogy az adminisztratív

szolgáltatások ellenértékét a kölcsönösszeg százalékos mértékében és devizában terhelje ki a pénzintézet. tanúl tanú vallomása is ezt támasztja alá.

[50] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az érdemben helyes elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság megalapozottan utasította el a keresetet, és indokolási kötelezettségének is eleget tett.

[51] A perbeli kockázatfeltáró tájékoztatóval azonos vagy hasonló tájékoztató kapcsán hozott Kúriai ítéletekkel kívánta alátámasztani az elsőfokú bíróság helyes döntését (Gfv.VI.30.463/2020/23., Pfv.VIII.20.348/2021/6., Gfv.VI.30.428/2021., Gfv.VI.30.446/2021., Pfv.I.20.306/2022.)

[52] A kellő időben történő tájékoztatással összefüggésben rámutatott arra, hogy a kölcsön igénylése és a szerződés megkötése között fennálló idő alatt a felperes a kölcsönszerződés feltételeiről, az árfolyamkockázatról, annak viseléséről és gazdasági hatásairól tudakozódhatott, azt megismerhette. A meghallgatott tanúk vallomása is azt támasztja alá, hogy az alperes megfelelően tájékoztatta a felperest az árfolyamkockázatról. Az, hogy az egyik ügyintéző is CHF alapú kölcsönt vett fel, nem következik az alperesi tájékoztatás nem megfelelő volta.

[53] A hitelbírálati díj és a kezelési költség felszámítására vonatkozó rendelkezések tekintetében is helytálló döntést hozott az elsőfokú bíróság. tanúl tanú nem bírt érdemi tudomással arról, hogy az alperesnél a hitelbírálatnál milyen költségek merülhettek fel. Megjegyezte, hogy a fellebbezés a kifogásolt IV.2.d), VIII.9., IX.1., 2. pontok kapcsán részletes indokolást nem tartalmazott.

[54] A felperes az alperes fellebbezési ellenkérelmére tett észrevételében hangsúlyozta, hogy az alperes által precedensként hivatkozott Kúriai határozatokat figyelmen kívül kell hagyni, ellenkező esetben a bíróság megsértené a Bszi. 3. §-ának és 42. § (1) bekezdésének rendelkezéseit, amely előírja, hogy a bírák meggyőződésük szerint kötelesek dönteni.

[55] A Gfv.VI.30.463/2020/23. számú az ügy kapcsán utalt arra, hogy az a perbelitől eltérő tényállású, ott euró alapú kölcsön volt a per tárgya, ahol a szerződést 2009. december 4-én kötötték a felek, és a konstrukció is a perbelitől eltérő volt. Az idő múlására figyelemmel a bank szükségszerűen megváltoztatta tájékoztatásának tartalmát a bemutatott árfolyam adatok tekintetében. Ezen túlmenően 2009 decemberében már a fogyasztók is érzékelhették az árfolyamok kiszámíthatatlanságát, így az akkor ismert köztudomású tendenciák eltértek a perbeli időszakétól.

[56] A Pfv.20.348/2021. számú ügyel kapcsolatban rámutatott a felperes arra, hogy az ítéletből nem állapítható meg teljes bizonyossággal, hogy a kockázatfeltárás tartalmában a perbelivel azonos-e. A tájékoztató adatok ez esetben is a perbelitől eltérnek.

[57] A felperes a tájékoztatással szembeni követelmény kapcsán ismételten hivatkozott az EUB C-227/18. számú végzés 51. pontjában foglaltakra, melynek alapján annyi információt kellett adni a pénzintézetnek, hogy a fogyasztó értékelni tudja a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt esetlegesen kedvezőtlen gazdasági következményeket is.

[58] Hangsúlyozta, hogy a jogvita elbírálása során a felperessel aláíratott kockázatfeltáró nyilatkozat összességében való értelmezése szükséges. A tájékoztató 2. bekezdése az árfolyamváltozás kisebb-nagyobb mértékéről beszél, melyből nem következik a korlátlan kockázatvállalás. Ezt erősíti a 2. oldalon lévő grafikon 10-12%-os sávban mozgó árfolyama, mely alátámasztja a tanú által említett svájci frank megbízhatóságát. 1994-95-höz képest a CHF árfolyama 70%-os emelkedést ért el, melyről szintén tájékoztatni kellett volna a felperest annál is inkább, mivel a perbeli kölcsön futamideje 30 évre szólt. A tájékoztatásban közölt adatokból sem következik a korlátlan kockázatvállalás. Ezzel csak azt szemléltette a pénzintézet, hogy 289,04 Ft/CHF árfolyam esetén éri el a CHF konstrukció a táblázatban megjelölt 92.020 forintos havi részletet.

[59] A felperes végül hangsúlyozta, hogy az EUB döntések alkalmazása kötelező, beleértve a C-51/17. számú döntés 76. pontját, amely a kellő időben történő tájékoztatás kötelezettségét írja elő. A külön íven szövegezett tájékoztató a szerződéskötés napján kelt, amikor a felperesnek számos okiratot kellett aláírnia, és nincsen arra adat, hogy a tájékoztatót a szerződés aláírását megelőzően olvasta el és értette meg.

[60] A felperes a fellebbviteli tárgyaláson fellebbezési kérelmét azzal egészítette ki, hogy a kölcsönszerződés II.a) pont 1., 2., 12. sorában és a II.b) pontjának 1., 2., 9. pontjában rögzített feltétel, a IV.2.d) és VIII.9. pont, valamint a IX.1. és IX.2. pontok tisztességtelensége körében az elsőfokú eljárás során előadott nyilatkozatát kívánja fenntartani, és aszerint kéri az elsőfokú ítélet megváltoztatását.

[61] Az elsőfokú ítéletnek jogerőre emelkedett rendelkezése nem volt, ezért azt az ítéltábla teljes terjedelmében vizsgálta felül [r.Pp. 228. § (4) bekezdés].

[62] A fellebbezés alaptalan.

[63] Előjáróban az ítéltábla leszögezi, hogy a felperes fenntartott fellebbezésében csak az elsőfokú ítélet kereset szerinti megváltoztatását kérte, ugyanakkor nyilatkozata kiterjed továbbra is az anyagi és eljárási szabálysértés kapcsán előterjesztett hivatkozásaira. Ezzel szemben megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság nem sértett eljárási szabályt és az indokolási kötelezettségének is eleget tett. Az ítélet ugyanis megfelelő részletességgel tartalmazza a tényállást, a felek nyilatkozatait, a vonatkozó bizonyítékokat, valamint a tényálláson alapuló döntésének jogi indokait, okfejtését is részletesen levezette. Ezek alapján nem állítható, hogy az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségének csak formálisan tett volna eleget, és nélkülözné a meggyőző erőt, vagy az elvárt logikai levezetést.

[64] A bíróság határozatát az adott ügy jellege és az eljárás során tisztázásra szoruló körülmények figyelembevételével köteles megindokolni a szükséges mértékben. A kereseti kérelemről az elsőfokú bíróságnak a felek érvelése mentén kell döntenie. Az a körülmény, hogy a felek hivatkozásaik hangsúlyosságát az elsőfokú bíróságtól eltérően értékelik vagy máshová teszik, nem eredményezi az indokolás hiányosságát. Nem következik a bíróságok indokolási kötelezettségéből az, hogy a felek által felhozott minden észrevételt egyenként, a fél szubjektív elvárásának megfelelő mélységben mutassa be. A perbeli esetben szó sincs arról, hogy az indokolásból ne tűnne ki, hogy az elsőfokú bíróság döntését milyen indokokra alapította. Erre tekintettel alaptalanul állította a felperes fellebbezésében, hogy az elsőfokú ítélet nem felel meg a teljesség követelményének, ezért eljárási jogot sért.

[65] Az ítéltábla az elsőfokú bíróság döntésével, ténymegállapításaival és jogi indokaival érdemben is egyetértett mind az árfolyamkockázat fogyasztóra hárításával és a tájékoztatás megfelelőségével, mind pedig az egyes szerződési feltételek tisztességtelenségével kapcsolatos kérelem kapcsán, ezért megismétlésük nélkül csupán utal azokra. Az elsőfokú bíróság helytállóan határozta meg az árfolyamkockázat mibenlétét és viselését szabályozó szerződéses feltételek tisztességtelenségének vizsgálatára vonatkozó szempontrendszert, és a szükséges bizonyítási eljárás lefolytatásával anyagi jogszabálysértés nélkül következtetett a kikötés világos és érthető megfogalmazására. Az ítéltábla a fellebbezésre és a fellebbezési ellenkérelemre figyelemmel az alábbiakat emeli ki.

[66] A felperes alappal hivatkozott arra, hogy a Kúria gyakorlata az árfolyamkockázati tájékoztató megítélése körében az utóbbi időben változott, és az alaki, nyelvtani átláthatóságon túlmenően a tartalom vizsgálata körében kimondta, hogy a tájékoztatás egészéből kell a szerződés összes körülményére figyelemmel vizsgálni a támadott szerződéses feltételek átláthatóságát. Az elsőfokú bíróság az árfolyamkockázatot a fogyasztóra áthárító szerződéses rendelkezések világos és érthető voltát a 93/13/EGK irányelv, az Irányelvet a hazai jogba átültető szabályozás, valamint az EUB-nak a fogyasztói irányelvet kötelező jelleggel értelmező ítéleteiben felállított követelményrendszer szerint vizsgálta, értékelve a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 41/D. § (5) bekezdése szerint a bíróságokra kötelező jogegységi hatályú határozat, a Jpe.I.60.015/2021/15. számú jogegységi panaszeljáráásban hozott határozatban rögzített elvi jelentőségű megállapítást, mely a 2/2014. PJE határozat I. pontjának értelmezését egészíti ki.

[67] E szerint az árfolyamkockázatról nyújtott tájékoztatás - összhangban az Európai Unió Bírósága vonatkozó iránymutatásaival - akkor megfelelő, ha az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó számára abból kitűnik, hogy a fogyasztóra hátrányos árfolyamváltozásnak nincs felső határa, vagyis a törlesztőrészlet akár jelentősen is megemelkedhet, valamint, hogy az árfolyamváltozás lehetősége valós, az a hitel futamideje alatt is bekövetkezhet. A tájékoztatásból egyértelműen ki kell tűnnie nemcsak annak, hogy az árfolyamváltozással számolni kell, hanem annak is, hogy az nem elhanyagolható mértékű kockázatot jelent, és nemcsak elhanyagolható mértékben növelheti a törlesztőrészleteket. E mellett felismeri és értékelni tudja, hogy a nemzeti fizetőeszköz (a forint) árfolyama a kölcsön nyilvántartásba vétele szerinti deviza árfolyamához képest számár akár jelentős mértékben is kedvezőtlenül változhat, és ezáltal a fogyasztó fennálló tartozásának, a szerződés szerinti ütemezésben esedékessé váló fizetési kötelezettségének mértéke jelentősen megemelkedhet.

[68] Az elsőfokú bíróság a fellebbezésben foglaltakkal ellentétben helyesen értékelte a rendelkezésre álló bizonyítékokat akként, hogy a szerződés VIII.6. pontjával és a külön okiratba foglalt kockázatfeltáró nyilatkozattal az alperes az r.Hpt. 203. § (6) és (7) bekezdéseiben, valamint az EUB által hozott ítéletekben (EUB C-26/13., EUB C-186/16., EUB C-227/18., EUB C-51/17., C-96/14.) meghatározott követelményeknek megfelelő tájékoztatást adott, és helyesen értékelte a C-415/11. számú ügy alapján, hogy a tisztességtelenség vizsgálata kétféle vizsgálatot jelent.

[69] A szerződés VIII.6. pontjába foglalt kockázatfeltáró nyilatkozat ugyan önmagában valóban nem felel meg a Kúria Gfv.VII.30.096/2019/5. számú, a BH2020. 151. számon közzétett ítéletében rögzített azon elvárásnak, hogy az alperes fogyasztó figyelmét fel kell hívni a forint jelentős árfolyam gyengülésének lehetőségére is, ami a fogyasztó által fizetendő törlesztőrészleteket jelentősen megemelheti, és a fogyasztót gazdaságilag nehéz helyzetbe hozhatja. Az öttagú tanácsban hozott Gfv.VII.30.090/2020/9. számú és BH2021. 141. számon közzétett végzés indokolása sem tartotta megfelelőnek azt a tájékoztatást, amely csak annyiban világítja meg az árfolyamkockázatot, hogy a deviza árfolyamának változása egyaránt növelheti és csökkentheti a hitelszolgálat és a magyar forintban folyósított kölcsön összegét.

[70] A felperes ugyanakkor a szerződéskötés napján egy két oldalas külön tájékoztatót is aláírt, amely kitért arra, hogy a devizában meghatározott törlesztés forintban kifejezett összegét az aktuális árfolyam határozza meg, mely árfolyam szinte állandóan változik, hol kisebb, hol nagyobb mértékben. Ebből következően a devizában fennálló tartozás, illetve a devizában meghatározott törlesztőrészlet forintban meghatározott összege az árfolyam változásával együtt módosul, amely kockázatot az adós köteles viselni; az ingadozás nem kiszámítható mértékű.

[71] Utalt arra is, hogy a futamidő alatt a forint és a devizakamatok is változhatnak. Az árfolyamkockázatot ezen túlmenően példákkal is bemutatta, valamint a kamat és árfolyamszint változásának a törlesztőrészletekre gyakorolt hatásait táblázatos formában is érzékeltette, amelyben a folyósításkori 150,73 deviza eladási árfolyam helyett 289,04 árfolyamra vonatkozó adatot közöl. Ezek az adatok olyan mértékű változásra utalnak, amely már jelentős mértékű, több mint 92 %-os árfolyamváltozás. Ezek alapján egy átlagos fogyasztó mércéjén keresztül megítélt konkrét fogyasztó nem hagyhatta figyelmen kívül a jelentős változás lehetőségét, amelyből a felperes állításával szemben éppen a nem korlátozott emelkedésre kellett következtetnie.

[72] A grafikon bár múltbéli adatokat tartalmazott, azonban ebből sem gondolhatta a felperes alappal, hogy az árfolyamváltozás korlátozott kockázatot jelentene. A kockázatfeltáró nyilatkozat tehát szemléltető, a forint árfolyamának a szerződésben kikötött devizához képest lehetséges változására részletes és informatív, szöveges magyarázatot adott a deviza alapú kölcsönügyletekben rejlő, a forint ügyletektől eltérő kockázatokról, míg a táblázatok és a grafikonok ezt a szemléltetést egészítették ki.

[73] A tájékoztató néhány példán keresztül bemutatta az árfolyamkockázat alakulását, ezt követően tehetett a felperes nyilatkozatot az irat végén a tájékoztatóban foglaltak tudomásul vételéről és az árfolyamkockázatból eredő kockázat jellegének megértéséről.

[74] A tájékoztatás áttekinthető szerkezetű, egyértelmű és érthető volt, az alaki szempontú érthetőség követelményeit teljes egészében kielégítette, a külön íven szövegezett irat pedig a figyelemfelhívó követelménynek is teljes egészében megfelelt. tanú nyilatkozata sem támasztja alá azt, hogy korlátozott kockázatról adott volna tájékoztatást, mivel nem utalt arra, hogy az árfolyamváltozásnak felső korlátja lenne. Csupán a múltbéli tapasztalatok alapján a múltra vonatkozóan közölte, hogy a svájci frank stabil valuta.

[75] A támadott szerződéses pontból, valamint a külön kockázatfeltáró nyilatkozatból az uniós ítéletekben megfogalmazott elvárásnak megfelelően kitűnik az árfolyamkockázat megléte, továbbá az is, hogy az árfolyamkockázat valós, melyet a felperesnek kell viselnie. A tájékoztatás kitér a deviza alapú finanszírozás lényegére. Ezen túlmenően az alperes által nyújtott tájékoztatásból az árfolyamváltozás és a fizetési kötelezettség között fennálló kapcsolat is érthetően kitűnik, így a felperes az árfolyamváltozás fizetési kötelezettségeire gyakorolt hatásával, és a működési mechanizmussal is tisztában lehetett.

[76] Az árfolyamkockázati tájékoztatás megfelelő időben nyújtásával kapcsolatban is helyes következtetésre jutott az elsőfokú bíróság.

[77] A szerződéskötéssel egy időben nyújtott tájékoztatás a tájékoztatás kellő időben való megtörténtét önmagában nem teszi kétségesse. Annak megítélése során, hogy a szerződéskötéssel egyidejű tájékoztatás kellő időben adottnak minősül, jelentősége van a fogyasztó szerződéskötés során tanúsított magatartásának (Kúria Gfv.VII.30.407/2019). A felperes az eljárás során nem tett olyan nyilatkozatot, hogy ne lett volna elegendő ideje a szerződés áttanulmányozására, elolvasására. Ellenkezőleg, úgy nyilatkozott, hogy hónapokig mérlegelte a kölcsön felvételének lehetőségét, tájékozódott a különféle lehetőségekről, a szerződéskötés pedig egy órát is igénybe vett. Nem hivatkozott arra, hogy a szerződés során a kérdésfelvételt vagy a tájékozódást az alperes megtagadta. Ezzel szemben elmondta, hogy tisztában volt az árfolyamkockázat mibenlétével. Az elsőfokú bíróság a bizonyítékok egyenként és összességében történő mérlegelésének eredményeként helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a szerződéskötéssel egy időben nyújtott tájékoztatás kellő időben történt, mivel a felperesnek a szerződési feltételek megismerésére, a szerződéskötés átgondolására, mérlegelésére kellő idő állt rendelkezésére.

[78] Az ítéltábla a hitelbírálat és a kezelési költség megítélése tekintetében is egyetértett az elsőfokú bíróság ítéletében kifejtettekkel. Az EUB C-621/17. számú ítélet és a BH2020. 180. számon közzétett eseti döntés értelmében nem szükséges, hogy a kezelési költség ellenében nyújtott valamennyi szolgáltatást a szerződés részletesen tartalmazza. Elegendő, ha a szerződés egészéből kiderül a kezelési költség és a folyósítási jutalék ellenében nyújtott szolgáltatás és az, hogy nincsen átfedés a szolgáltatások nyújtásával kapcsolatos költségek felszámítása között. A szerződés több rendelkezéséből is következik, hogy a bankok folyamatos adminisztratív tevékenységet folytatnak, így az alperes a felperes kölcsönének nyújtásával, kezelésével, nyilvántartásával, a felperesnek nyújtott folyamatos tájékoztatással olyan szolgáltatást nyújtott, amely ellentételezésére szolgál a százalékosan kifejezett kezelési költség. Ezen túlmenően jogszabályi kötelezettség terheli az alperest az évenkénti tájékoztatás megküldésére, amely szintén a szerződésből következő szolgáltatás, melynek ellentételezése nem a kamatban, hanem a kezelési költségben jelenik meg. Mindebből következően helyesen jutott az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, hogy tényleges szolgáltatás nyújtása ellenében számította fel az alperes a mértékében nem túlzó kezelési költséget.

[79] A kezelési költség százalékos meghatározása sem tisztességtelen, tekintettel arra, hogy a bank tömegesen nyújt szolgáltatást ügyfelei részére, és az egyenként nyújtott szolgáltatások ellentételezése nem bontható le egy-egy szerződésre, melyből következően indokolt és nem tisztességtelen a kezelési költségnek a kölcsön százalékos mértékében való meghatározása. Abból fakadóan, hogy a kölcsön nyilvántartási neve svájci frank, a kölcsönhöz kapcsolódó költségek ugyanilyen nyilvántartási devizanemben való meghatározása sem minősül tisztességtelennek.

[80] Ugyanakkor a felperes iratellenesen állította, hogy a hitelbírálati díj százalékos formában került meghatározásra, tekintettel arra, hogy a szerződés II.a) pontjának 13. sora 250.000 forintban határozta meg a hitelbírálati díj összegét, mely tekintetében az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy ezen összeg mint egyedileg megtárgyalt szerződéses rendelkezés általános szerződési feltételként nem támadható.

[81] A hitelbírálati díj ellenében nyújtott szolgáltatás is kikövetkeztethető a szerződés egészéből, hiszen a felperes hitelközvetítővel kötötte meg a szerződést, a kölcsön folyósítását megelőzően a bank a szerződéskötés körében nyújtott szolgáltatása pedig nyilvánvalóan költséget generált.

[82] Az egyéb támadott rendelkezések [II.a), II.b), IV.2.d), VIII.9., IX.1.2.] tekintetében is osztotta az ítéltábla az elsőfokú bíróság érvelését. A II.a) és II.b.) pontokban támadott szerződéses feltételek esetén a felperes a CHF összegben történő meghatározást támadja, mellyel összefüggésben az ítéltábla kiemeli, hogy a felperes maga igényelt devizanyilvántartású kölcsönt, ezért a kölcsön összegének, a törlesztőrészleteknek CHF-ben történő meghatározása, valamint a szerződésben, a deviza átváltási árfolyamnak a meghatározása nem lehet tisztességtelen tekintettel arra, hogy az árfolyamkockázat fogyasztóra telepítése körében az alperes a szükséges tájékoztatást megadta.

[83] A szerződés VIII.9. és IV.2.d) pontjával összefüggésben sem állapítható meg, hogy a jogok és kötelezettségek egyensúlyát a szerződéses rendelkezés megbontotta volna a fogyasztóra egyoldalúan és hátrányosan, vagy a rendelkezések egyoldalú kötelezettségvállalást tartalmaztak volna. Az elsőfokú bíróság e körben előadott indokait (178-198. bekezdés) mindenre kiterjedő részletességgel fejtette ki, mellyel az ítéltábla egyetért, ezért e körben az elsőfokú bíróság helyes indokaira csupán utal azok megismétlése nélkül. Megjegyzi az ítéltábla, hogy az 1/2018. számú gazdasági elvi határozatban foglaltak jelenleg is irányadók, így az ún. ténytanúsítvány nem fordítja meg a bizonyítási terhet és nem korlátozza a fogyasztó jogérvényesítési lehetőséget, ezért erre hivatkozással tisztességtelenség nem állapítható meg.

[84] A IX.1-2. pontokkal összefüggésben az ítéltábla szintén osztja az elsőfokú bíróság indokait. Az r.Ptk. 205/B. §-ban foglalt előírásnak eleget téve a szerződés tartalmazza a fogyasztó nyilatkozatának rögzítését az általános szerződési feltételek megismerésére és elfogadására vonatkozóan, ezzel válik ugyanis az általános szerződési feltétel a szerződés részévé. Ugyanakkor a 205/A. § (1) bekezdése szerint az általános szerződési feltétel szerződés részévé válásához az is szükséges, hogy alkalmazója lehetővé tegye, hogy a másik fél annak tartalmát megismerje, és azt a másik fél kifejezetten vagy ráutaló magatartással elfogadja. Ebből következően tehát nem szükséges az általános szerződési feltétel szerződés részévé válásához az, hogy a felek azt egyedileg megtárgyalják, mert utóbbi esetben a feltételek már nem is minősülnének általános szerződési feltételnek.

[85] Az ítéltábla nem látta indokoltnak a felperesnek az elsőfokú perköltség mérséklésére vonatkozó indítványát sem, ugyanis az elsőfokú eljárás során a per tárgyának értékére is figyelemmel az alperes kifejtett tevékenységével arányban állóan állapította meg az elsőfokú bíróság a perköltség összegét, az nem volt túlzó, ezért annak felülmérlegelésére nem volt lehetőség.

[86] Végezetül utal az ítéltábla arra, hogy a felperesnek a precedensképes ítéletekkel kapcsolatos általános hivatkozása sem foghat helyt arra is figyelemmel, hogy az ezekre való hivatkozás nem jelentheti a Bszi. 3. § és 42. § (1) bekezdésének sérelmét, azaz azt, hogy az adott ügyben eljáró bíróság ne meggyőződése szerint döntsön az ügyben.

[87] A konkrét ügyekkel kapcsolatos kifogások sem helytállóak. A Gfv.VI.30.463/2020/23. számú ítélet tekintetében iratellenesen hivatkozott a felperes arra, hogy az ítélet euró alapú kölcsönrel kapcsolatos jogügyletet bíralt fölül, és a szerződéskötés 2009-es időpontjára hivatkozás sem megalapozott, ugyanis a tájékoztatás kielégítő tartalma vizsgálata során nem annak van jelentősége, hogy a szerződést mikor kötötték meg a felek, mivel nem az egyéb, a szerződéskötés időpontjában közölt reklámok és egyéb információk alapján vizsgálta meg a Kúria a kockázatfeltáró tájékoztató megfelelőségét, hanem kifejezetten a szerződés és a szerződés részévé váló külön kockázatfeltáró tájékoztatás szövege alapján. Ezért az alperes által hivatkozott Kúriai ítéletek precedensképes ítéletnek minősülnek, mivel azokban a Kúria az irányelvet értelmező EUB ítéletekben felállított követelményrendszernek való megfelelőséget vizsgálta.

[88] Mindezekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság érdemben helyes ítéletét az r.Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta. A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért az r.Pp. 78. § (1) bekezdése szerint viseli a fellebbezési eljárásban alperes jogi képviselével felmerült költségeket, melynek összegét az ítéltábla mérlegeléssel, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (2), (5) és (6) bekezdései alapján állapította meg a másodfokú eljárás kisebb munkaterhére figyelemmel.

Budapest, 2022. május 25.

dr. Buglyó Gabriella s.k.
a tanács elnöke

dr. Szunyogh Zsófia s.k.
előadó bíró

dr. Csonka Balázs s.k.
bíró